

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Statistiklag för landskapet Åland

1993-94

nr 7

FR nr 1

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar en ny allmän landskapslag om framställning av officiell statistik. Lagförslaget reglerar bland annat hur statistik skall samlas in, vilka som är skyldiga att lämna uppgifter, sekretess och offentlighet i samband med statistikbearbetning och -användning samt samarbetet mellan olika myndigheter. En bärande princip är att dubbelarbete skall undvikas och att uppgiftslämnare inte skall belastas med dubbla eller onödiga förfrågningar.

Utskottets förslag

Utskottet tillstyrker lagförslaget med vissa ändringar av förtydligande eller kompletterande natur.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Genom den nya självstyrelselagen har lagtinget övertagit lagstiftningsbehörigheten för statistik om förhållandena i landskapet medan behörigheten beträffande statistik för rikets behov är en riksangelägenhet. I fråga om förvaltningen stadgas att riksmyndigheter och landskapsmyndigheter som har tillgång till statistiska uppgifter om förhållandena i riket respektive i landskapet på begäran skall tillhandahålla varandra dessa uppgifter. Insamling av statistik för landskapets respektive för rikets behov skall ske i samarbete mellan berörda riks- och landskapsmyndigheter.

Redan dessa behörighetsförändringar och de preciserade förvaltningsbestämmelserna gör det nödvändigt att närmare reglera statistikproduktionen och -hanteringen i landskapet. Lagtinget har därför redan antagit en landskapslag om Ålands statistik- och utredningsbyrå (Ls fr nr 8 och 37/1992-93, Lu bet nr 5 och 15/1992-93). I lagen stadgas att Ålands statistik- och utredningsbyrå, som är underställd landskapsstyrelsen, har till uppgift att verka som statistikmyndighet i landskapet. Den nu föreslagna lagen kommer sålunda att i materiellt hänseende ge riktlinjer för statistikframställningen som i första hand kommer att handhas av statistik- och utredningsbyrån men i begränsad utsträckning även av andra landskapsmyndigheter.

Behörighetsförändringarna och samarbetsföreskrifterna i självstyrelselagen återspeglas

även i det förslag till ny statistiklag (RP 106/1993) som för närvarande behandlas i riksdagen. Enligt propositionen kan uppgifter som gäller Åland och som riksmyndigheterna fått för statistiska ändamål lämnas ut till vederbörande statistikmyndighet på Åland utan hinder av bestämmelserna om sekretess. På motsvarande sätt stadgas i förslaget till ny landskapslag att uppgifter får ges till riksmyndigheter.

Utskottet har inhämtat att landskapsstyrelsen utgående från självstyrelselagens bestämmelser inlett ett nära samarbete med statistikcentralen. En gemensam arbetsgrupp har dragit upp riktlinjer för detta samarbete. I sammanhanget har också utretts hur Ålands särställning skall kunna beaktas i den riksomfattande statistikproduktionen. Ett permanent samarbetsorgan har numera inrättats.

Som en följd av den nya lagstiftningen och det utökade samarbetet på myndighetsnivå kommer landskapsstyrelsen att överta huvudansvaret för insamlingen av primärmaterial på Åland rörande vissa områden av statistikproduktionen. Detta gäller bland annat byggnation, turism, hyresstatistik, löner, kommunernas ekonomi och förvaltning samt postväsendet. Avsikten är att övertagandet skall ske samtidigt med att den nu föreslagna åländska statistiklagen träder i kraft.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att landskapsstyrelsen och statistikcentralen dragit upp riktlinjer för samarbete och uppgiftsfördelning inom statistikproduktionen och att Ålands roll i den officiella finländska statistiken samtidigt preciserats och klarlagts. Utskottet utgår från att detta tillsammans med landskapets utökade formella behörighet och inrättandet av landskapsstyrelsens statistik- och utredningsbyrå även ger förbättrade möjligheter att i det nordiska statistiksamarbetet beakta Ålands särställning.

Som framgår av framställningens motivering kan också EES-avtalet komma att kräva ett effektiviserat och utvidgat statistikarbete. Såväl den föreslagna lagstiftningen som samarbetet med myndigheter i riket och på det samnordiska planet bör enligt utskottet vara ägnat att underlätta uppfyllandet av EES-avtalets krav.

Mot bakgrund av det sagda finner utskottet lagförslaget både nödvändigt och ändamålsenligt. Ur behörighetssynpunkt har utskottet inte några anmärkningar. Utgående från den behörighet lagtinget tilldelats i den nya självstyrelselagen föreslår dock utskottet att riksmyndigheternas uppgiftsskyldighet ytterligare preciseras i 11 §. Utskottet föreslår i övrigt endast några mindre språkliga och tekniska ändringar i lagtexten.

Detaljmotivering

5 § Ändringsförslagen är av förtydligande natur. Utskottet har uppfattat

landskapsstyrelsens förslag så att kontakten mellan statistikmyndigheten och uppgiftslämnarna snarare kommer att ha karaktären av samråd än av egentliga förhandlingar. Ordalydelsen föreslås ändrad i enlighet härmed. Statistikmyndighetens motpart i detta samråd torde enligt vad utskottet erfarit närmast bli olika branschföreträdare, exempelvis representanter för kommunala samarbetsnämnden, handelskammaren, köpmannaföreningen, turistförbundet och liknande organ. Vid dessa samråd kan synpunkter inbegäras, blankettförslag diskuteras etc.

8 § Enligt utskottet kan "näringsidkare" användas som ett samlande begrepp för alla dem som bedriver näring, rörelse eller annan affärsverksamhet. En motsvarande ändring föreslås även i 18 §.

11 § I framställningen hänvisas till stadgandet i 30 § 5 mom. självstyrelselagen enligt vilket riksmyndigheter på begäran skall tillhandahålla landskapsmyndigheterna statistiska uppgifter om förhållandena i landskapet. Eftersom denna skyldighet redan framgår av självstyrelselagen, är paragrafen närmast av informativ karaktär. Den får enligt utskottet anses innebära en skyldighet att ställa till förfogande sådan insamlad och/eller bearbetad statistik som myndigheten på grund av sin egen verksamhet redan förfogar över och som den inhämtat enligt bestämmelser i rikslag.

Förslaget reglerar enligt utskottets åsikt däremot inte sådana situationer där landskapet (närmast statistik- och utredningsbyrå) för att uppgöra statistik om förhållandena i landskapet behöver tillgång till grunduppgifter och obearbetat material som inte redan insamlats av någon riksmyndighet enligt rikslag. Utskottet delar landskapsstyrelsens bedömning att begreppet "statistik om förhållandena i landskapet" innebär att lagstiftningsbehörigheten i detta avseende inte är begränsad till områden på vilka landskapet kan lagstifta utan att lagtinget genom landskapslag kan lagstifta om insamlande av uppgifter för statistik om förhållandena i landskapet generellt. Begränsningen i fråga om möjligheten att lagstifta utgöres således i detta fall av huruvida "förhållandena i landskapet" berörs eller inte. Ur behörighetssynpunkt bör därför lagtinget kunna ålägga riksmyndigheter att tillhandahålla uppgifter av i princip vilket slag som helst om sådana behövs för framställning av statistik som är relevant för att belysa förhållandena i landskapet.

I kompletterande och förtydligande syfte föreslår utskottet därför ett nytt 1 mom. som förpliktar riksmyndigheterna att i nämnda avseenden lämna uppgifter för statistiska ändamål. Från denna skyldighet undantas uppgifter som skall hemlighållas med hänsyn till rikets säkerhet eller försvarets intresse. Denna sekretessbestämmelse ingår i motsvarande rikslagstiftning och måste anses vara av rikslagstiftningsnatur och intas därför i stöd av 19 § 3 mom. självstyrelselagen.

I momentet har intagits en hänvisning till självstyrelselagens 23 § 2 punkten för att ytterligare understryka att insamlandet skall ske i samarbete med den riksmyndighet som i det aktuella fallet handhar de angelägenheter som de efterfrågade uppgifterna gäller.

Den i framställningen ingående texten föreslås bli ett nytt 2 mom. som dessutom i förtydligande syfte kompletteras något.

Regeringen har i förslaget till ny statistiklag intagit en särskild paragraf om statistik som gäller Åland. I förslaget hänvisas till den samrådsskyldighet vid framställande av statistik mellan rikets och landskapets myndigheter som självstyrelselagen stadgar om. Dessutom anges att "uppgifter som gäller Åland och som rikets myndigheter fått för statistiska ändamål" utan hinder av sekretessbestämmelser kan lämnas till myndigheter som framställer statistik på Åland. Utskottet konstaterar att detta förslag tillsammans med framställningens 11 § och de i självstyrelselagen reglerade samarbetsformerna i praktiken torde trygga möjligheterna att på ett ändamålsenligt sätt sköta framställningen av statistik om förhållandena på Åland. För att göra regelverket så heltäckande som möjligt har utskottet likväl ansett det föreslagna nya 1 mom. påkallat.

18 § Ändringsförslaget i 2 mom. är av språklig natur. Beträffande ändringsförslaget i 3 mom. hänvisas till vad som anförts vid 8 §.

24 § Enligt utskottets åsikt är det mest ändamålsenligt om föreläggande och utdömande av vite handläggs enhetligt och centraliserat. Utskottet föreslår därför att landskapsstyrelsen och inte den myndighet som inbegärt statistiska uppgifter ålägger vitet.

27 § Landskapsstyrelsens rätt att utfärda närmare bestämmelser genom landskapsförordning är enligt utskottet onödigt begränsad i framställningen. Utskottet föreslår därför att landskapsstyrelsen, på samma sätt som i flertalet andra landskapslagar som stiftats efter den nya självstyrelselagens ikraftträdande, ges en allmän rätt att utfärda förordning angående lagens verkställighet och tillämpning.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 3 november 1993 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört lagberedningssekreteraren Tomas Lundberg, vikarierande planeringschefen Katarina Fellman och statistikern Kenth Häggblom.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden

Sundback, ledamöterna Christer Jansson och Sirén samt ersättaren Sjöstrand.

Vice ordföranden Sundback har anmält en avvikande åsikt till betänkandet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget måtte anta det i framställningen ingående lagförslaget i följande lydelse:

S T A T I S T I K L A G **för landskapet Åland**

(Ingressen lika som i framställningen).

1-4 §§

(Lika som i framställningen).

5 §

Beslut om uppgiftsinsamling

Efter att ha *samrått* med uppgiftslämnarna eller med (*uteslutning*) företrädare för berörda sektorer beslutar myndigheten vilka uppgifter som skall samlas in samt vilka *förfaringssätt* och tidsfrister som skall iaktas vid uppgiftsinsamlingen.

Uppgiftslämnarna eller deras företrädare skall i god tid innan insamlingen sker underrättas om beslutet att samla in uppgifter samt om insamling av nya eller ändrade uppgifter.

6 §

Information till uppgiftslämnarna

När uppgifter samlas in skall uppgiftslämnarna informeras om ändamålet med uppgiftsinsamlandet, vilka *förfaringssätt* som skall användas vid framställningen av statistiken samt om grunderna för utlämnandet av uppgifter.

(2 mom. lika som i framställningen).

7 §

(Lika som i framställningen).

8 §

Uppgiftsskyldighet för näringsidkare och yrkesutövare
Näringsidkare och yrkesutövare samt landskapets affärsverk och kommunala bolag

som bedriver affärsverksamhet är skyldiga att *till* Ålands statistik- och utredningsbyrå lämna uppgifter om

- 1) arten av den verksamhet som de bedriver och var den bedrivs,
- 2) ägoförhållanden,
- 3) ekonomin,
- 4) produkterna samt
- 5) de resurser som verksamheten förutsätter och deras användning.

9 §

Uppgiftsskyldighet för kommuner och kommunalförbund

Kommuner och kommunalförbund är skyldiga att *till* Ålands statistik- och utredningsbyrå lämna uppgifter om

- 1) ekonomin,
- 2) produkterna,
- 3) tillhandahållen service samt
- 4) de resurser verksamheten förutsätter och deras användning.

10 §

Uppgiftsskyldighet för vissa samfund

Samfund som inte eftersträvar vinst är skyldiga att *till* Ålands statistik- och utredningsbyrå lämna uppgifter om

- 1) arten av den verksamhet som de bedriver och var den bedrivs,
- 2) innehavet,
- 3) ekonomin samt
- 4) de resurser som verksamheten förutsätter och deras användning.

11 §

Riksmyndigheters uppgiftsskyldighet

En riksmyndighet är skyldig att till Ålands statistik- och utredningsbyrå lämna uppgifter ur det uppgiftsmaterial den förfogar över samt uppgifter om den egna verksamheten och ekonomin till de delar uppgifterna behövs för att framställa statistik om förhållandena i landskapet. Denna skyldighet gäller inte uppgifter som skall hemlighållas med hänsyn till rikets säkerhet eller försvarets intressen. Då uppgifterna insamlas skall statistik- och utredningsbyrån på det sätt 23 § 2 punkten självstyrelselagen för Åland anger samarbeta med den ifrågavarande riksmyndigheten.

Om riksmyndigheters skyldighet att på begäran tillhandahålla behöriga myndigheter i landskapet sådana statistiska uppgifter om förhållandena i landskapet som de på grund av rikslagstiftning har tillgång till stadgas i 30 § 5 punkten självstyrelselagen.

12 §

Begränsning av uppgiftsskyldighet

Det finns inte någon skyldighet att lämna uppgifter enligt 7-10 §§ om det förhållande som uppgiften avser är äldre än fyra år när uppgiften begärs.

13-17 §§

(Lika som i framställningen).

18 §

Hemlighållande av uppgifter

(1 mom. lika som i framställningen).

Uppgifter som beskriver *verksamhet som bedrivs av landskapets, statens och kommunernas myndigheter* är offentliga.

Följande uppgifter om *näringsidkare* och yrkesutövare samt juridiska personer är offentliga:

- 1) affärs- och samfundssignum,
- 2) namn,
- 3) språksignum,
- 4) hemkommun och adress,
- 5) juridisk form
- 6) arten av den verksamhet som bedrivs,
- 7) var verksamheten bedrivs,
- 8) huvudsakliga nyttigheter,
- 9) antalet anställda,
- 10) omsättning samt
- 11) idkande av utrikeshandel.

19 §

(Lika som i framställningen).

20 §

Utlämnande av uppgifter till riksmyndighet

Utan hinder av 18 och 19 §§ får uppgifter lämnas ut till *en riksmyndighet* för framställning av statistik.

21 §

Avgiftsfrihet för uppgifter

(1 mom. lika som i framställningen).

Den återrapportering som avses i 6 § 2 mom. är avgiftsfri för *dem* som lämnat *uppgifterna*.

22-23 §§

(Lika som i framställningen).

24 §

Vite

Om en uppgiftsskyldig försummar att lämna uppgifter inom utsatt tid får *landskapsstyrelsen* vid vite ålägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgifterna.

(2 mom. lika som i framställningen).

25 §

(Lika som i framställningen).

26 §

Ändringssökande

(1 och 2 mom. lika som i framställningen).

Om besvär rätt, besvärstid, anförande av besvär och *besvärсанvisning* gäller vad därom stadgas i rikslagstiftning.

27 §

Bemyndigande

Närmare bestämmelser om *verkställigheten och tillämpningen* av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

28 §

(Lika som i framställningen).

Mariehamn den 7 december 1993

Ordförande

Sune Eriksson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson

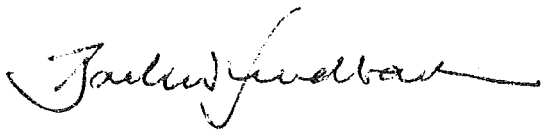

AVVIKANDE ÅSIKT

Jag anmäler min avvikande åsikt mot utskottets beslut beträffande lagförslagets 11 §.

Enligt min åsikt borde paragrafen ha godkänts i enlighet med landskapsstyrelsens framställning.

Mariehamn den 7 december 1993

Barbro Sundback

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data, including interviews, surveys, and focus groups. The third part of the document describes the results of the study, which show that there is a significant correlation between the use of accurate records and the reliability of the financial statements. The fourth part of the document discusses the implications of these findings for practice and for future research. The fifth part of the document provides a conclusion and a list of references.

2. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data, including interviews, surveys, and focus groups. The third part of the document describes the results of the study, which show that there is a significant correlation between the use of accurate records and the reliability of the financial statements. The fourth part of the document discusses the implications of these findings for practice and for future research. The fifth part of the document provides a conclusion and a list of references.

